

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Een studente in ex-Joegoslavië

Schepers, H.

Citation

Schepers, H. (1995). Een studente in ex-Joegoslavië. *Bestuurskundige Berichten*, 10(2), 20-21.

Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233913>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233913>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

vallen moet zijn. Improvisatie en een snel reactie vermogen zijn van groot belang.

Momenteel geef ik met veel plezier het hoorcollege O&M I in het DI en verzorg onderwijs in het veld Binnenlands Bestuur en het facet Organisatie en Human Resource Management. Daarnaast geef ik samen met Gerrit Dijkstra een seminar in het internationaal programma over het onderwerp 'belangenbehartiging en de Europese Unie'. Je hoort tegenwoordig nog wel eens negatieve verhalen over hoorcolleges. Hoorcolleges zouden weinig bijdragen aan ken-

nis overdracht, etc. Misschien is het een kwestie van smaak, maar zelf denk ik wat positiever over het nut van hoorcolleges. Indien van hoorcolleges wat gemaakt wordt, kunnen ze wel degelijk enthousiasmerend werken. Voorwaarde is dat een docent zijn eigen interesse in het onderwerp over het voetlicht brengt en niet alleen in zijn colleges de inhoud van het boek herhaalt. Dit geldt natuurlijk met betrekking tot al het onderwijs. Wanneer een docent niet gelooft in wat hij doet en zegt, dan kan hij het maar beter laten.

Naast het onderwijs heb ik op onder-

zoeksterrein voldoende om handen. Allereerst ben ik momenteel betrokken bij een internationaal vergelijkend onderzoek naar ambtelijk apparaten (het civil service project), dat vanuit de Leidse vakgroep wordt gecoördineerd. Samen met Gerrit Dijkstra redigeer ik een handboek over de Publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie en met Jos Raadschelders ben ik bezig aan een bestuurshistorisch project geheten *administring the summit*; een vergelijkende studie naar politiek ambtelijke betrekkingen in het verleden. Al met al genoeg interessant werk om mij van de straat te houden. ■

Een studente in ex-Joegoslavië

Interview met Barbara Bos, studente Bestuurskunde en actief betrokken bij hulpverleningsprojecten door jongeren in voormalig Joegoslavië.

Harold Schepers

Naast je studie ben je lid van Quintus. Velen worden actief bij hun studentenvereniging, waarom ben jij actief geworden in hulpverlening in ex-Joegoslavië en hoe ben je daarin terecht gekomen?

Ik weet het niet precies. Kijk, naar Quintus ga ik voornamelijk voor de gezelligheid en om wat te drinken met bekenden. Daarnaast raakte het me best wel wat je op tv zag en in de krant las over de situatie in Joegoslavië. Op een gegeven moment las ik een stukje in de MARE, zomer 1993, van iemand die met de kerst met een groep studenten naar Kroatië wilde om daar mensen wat vertier te bezorgen. Toen ik dat las voelde ik me wel aangesproken, maar toch leek het idee me nogal vaag. Wat konden wij daar nu doen terwijl ze al genoeg ellende aan hun hoofd hadden?

Toen ik die jongen over zijn plan belde was ik nog steeds behoorlijk

sceptisch; we kregen daar zelfs wat ruzie over. Uiteindelijk ging ik naar een bijeenkomst, waardoor ik toch positiever over het idee begon te denken. Daarna begonnen we al snel dingen te regelen, om tegen de kerst te kunnen vertrekken. We regelden bijvoorbeeld een bus om spullen in te vervoeren. Ook moesten we zoveel mogelijk informatie inwinnen, want in Kroatië verandert de situatie elke dag.

Het een gegeven moment hoorden we toen dat het in het gebied weer vrij goed ging, zodat de Kroatische bevolking zelf vluchtelingen kon helpen. Teleurstelling dus! Voor veel mensen bleek dit verschrikkelijk, onzin natuurlijk, want er zijn veel meer plaatsen waar je kunt helpen, zelfs ook in Nederland. Zo kwamen we na een tijdje in contact met mensen van het AsielzoekersCentrum (AZC) in Leiden, gevestigd in de Merenwijk. De leiding had hier in eerste instantie best wel problemen mee, ze zagen ons als te jong en te onervaren. Op een gegeven moment konden we toch regelmatig, 2 à 3

keer per week, er langs en kwam ik in contact met een meisje dat diep in de put zat.

Door deze contacten kwam het gevoel weer boven dat we toch weer wat wilden doen. We kwamen in contact met een lokale organisatie in Kroatië. Voornamelijk Kroatische studenten en politiek neutraal. Met acht man schreven we ons in om te gaan helpen. Uitgebreid contact met een vertegenwoordiging van de organisatie in Amsterdam en selecties volgden. Ze waren behoorlijk wantrouwend. Met één grote groep naar 1 kamp kon niet, de organisatie bezat 23 kampen dus we zouden ergens geplaatst worden. Uiteindelijk hadden we ook f10.000,- bij elkaar om reis en dergelijke te bekostigen. Dit ging vrij gemakkelijk door inzamelingen bij Quintus en verschillende kerken. Desondanks heeft het onszelf ook nog het nodige geld gekost. Gelukkig werden we bij elkaar geplaatst in één kamp, maar van dat kamp wisten we nagenoeg niets.

Wat hebben jullie in die kampen ge-

probeerd voor elkaar te krijgen?

Toen we aankwamen leek de situatie vrij goed; zelfs beter dan in het AZC. Het kamp leek wel veel op een concentratiekamp; grote gebouwen, barakken, afrastering. Maar al snel kon je er een dorp in herkennen. Wat we moesten doen werd ook niet duidelijk gemaakt, dus besloten we zelf het nodige op poten te zetten. We richtten ons voornamelijk op jongeren, zo gaf ik jazzballet. Daarnaast wilden we een aparte ruimte voor de jongeren waar ze diverse dingen konden doen. Noodzakelijk was het overtuigen van de kampdirecteur. Dit moest heel formeel, maar toen we aanboden het zelf te financieren ging het heel snel. We hadden hierover ook contact met de organisatie in Nederland die ons steunde, maar die maakte zich steeds meer zorgen om ons. Natuurlijk was het kamp verschrikkelijk: wat die mensen hadden doorgemaakt, met 10 mensen op 1 kamer, kinderen die hun vader vermoord hadden zien worden, trauma's, enzovoort.

Maar hierbij stilstaan zou die mensen nooit kunnen helpen. De steunorganisatie wilde echter eerst alleen hongersnood financieren, maar die was er niet. Dus leek ons afleidende bezigheden voor jongeren een goed plan. We konden doorgaan en gaven binnen korte tijd dansles en lieten ze toneelstukjes opvoeren. Dit diende voor de jongere kinderen ook als expressiemiddel van wat ze hadden meegemaakt. Ze konden zich zo heel goed uiten. Mijn beeld van vluchtelingen veranderde in die tijd behoorlijk. Ze leken me altijd zielig, maar het zijn ook maar gewone mensen, met minstens zoveel klootzakken als die we hier kunnen aantreffen en waarschijnlijk nog wel erger. Ik was dat af en toe echt zat en dan zat ik ook gewoon te janken.

Ook hadden we behoorlijke conflicten met de kampleiding, wat het werken moeilijk maakte. Van de situatie buiten de kampen en de diepere betekenis en oorzaken hielden we ons afzijdig. Als je teveel weet ga je mensen op een andere manier benade-

ren, zodat het hele effect van helpen weg is of je zelfs behoorlijk ruzie krijgt. Na een tijdje werden we afgelost door een tweede groep. Al na een korte tijd bleek dat zij het totaal oneens waren met onze aanpak. Al onze activiteiten moesten zij doorzetten, terwijl ze dat helemaal niet hadden verwacht. Met name de financiering hadden ze niet verwacht. Toch zijn ze doorgestaan met de activiteiten.

In Nederland terug gingen we eerst nog regelmatig naar het AZC, maar op een gegeven moment moet je ook aan andere dingen denken. Zo had ik natuurlijk ook nog mijn studie. Achteraf terugkijkend zie ik toch best wel rare dingen in de organisatie ter plekke. Die was zeer hiërarchisch. Eerst werden onze activiteiten genegeerd en toen ze wat vaker waren geweest, werden ze vast onderdeel van het programma, er werd als vanzelfsprekend vanuit gegaan dat we dit en dat organiseerden. Verder was de bemoeienis groot, zo was de leiding van de vluchtelingen hulp, een vrouw, constant bezig dingen vast te stellen. Als je daar tegenin ging werd ze helemaal gek en maakte ze je duidelijk je er vooral niet mee te bemoeien; zij was de baas. Ik heb dan ook veel moeite moeten doen om dansles te mogen geven. Alles moest haar eigen idee zijn.

Inmiddels zijn we opnieuw bezig te proberen naar Kroatië te gaan. Of dit gaat lukken hangt af van de omstandigheden, want er kan zo weer op elke plaats oorlog uitbreken. ■